

Příloha 1

Metodické vysvětlení

Vyhodnocení vlivů Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje na životní prostředí

Metodika hodnocení

V následujícím textu je uvedeno metodické vysvětlení zpracování jednotlivých kapitol dokumentace Vyhodnocení vlivů zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje na životní prostředí (dále jen SEA ZÚR JMK) včetně tabelárních a grafických příloh. V opodstatněných případech jsou popsány úvahy, které zpracovatele vedly ke zvolenému způsobu zpracování vyhodnocení.

1. Stručné shrnutí obsahu a hlavních cílů ZÚR JMK, vztah k jiným koncepcím

Účelem této kapitoly je stručně shrnout obsah ZÚR JMK a vymezit předmět posouzení (obsah navrhovaného řešení) dle jednotlivých částí posuzované koncepce a specifikovat vztah ZÚR JMK k jiným koncepcím, identifikovat významnost vazeb ZÚR JMK k politice územního rozvoje a ostatním národním a krajským strategickým koncepcím.

Stručné shrnutí obsahu a hlavních cílů Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje

Předmětem této části je zpracování stručného přehledu obsahové náplně ZÚR JMK se zaměřením na části, jejichž naplňováním může dojít k ovlivnění kvality životního prostředí JMK, tj. jsou předmětem posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí (dále jen SEA ZÚR JMK). Dále obsahuje stručné shrnutí hlavních cílů ZÚR JMK.

Vztah ZÚR JMK k jiným koncepcím

Konkrétní vztah ZÚR JMK k politice územního rozvoje a národním a krajským strategickým dokumentům je vyjádřen pomocí tabelárního přehledu a jednoduché symboliky, která vyjadřuje, do jaké míry ZÚR JMK (v rámci svých kompetencí definovaných zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále také stavební zákon) reflektují problematiku řešenou předmětnými koncepcemi, resp. zda ZÚR JMK přispívá k naplňování priorit a cílů příslušné koncepce.

3	velmi silný (přímý) vztah	Koncepce obsahuje podněty, požadavky nebo záměry s konkrétně definovaným územním nárokem, který vyžaduje řešení v rámci ZÚR JMK vymezením plochy nebo koridoru.
2	silný (přímý) vztah	Koncepce obsahuje konkrétní podněty, požadavky, priority, cíle bez definovaných územních nároků, které jsou do ZÚR JMK promítnuty ve formě priorit, požadavků na uspořádání a využití území nebo úkolů pro územní plánování.
1	slabý nebo nepřímý vztah	Koncepce obsahuje konkrétní podněty, požadavky, priority, cíle bez přímé vazby na ZÚR JMK. Naplňováním koncepce však může přeneseně k naplňování této přispívat.

0	bez vztahu	Koncepce obsahuje podněty, požadavky, priority, cíle, které nevyžadují řešení v ZÚR JMK.
---	------------	--

Vztah k ostatním částem hodnocení

Koncepční dokumenty zaměřené na ochranu životního prostředí s identifikovaným velmi silným (3) nebo silným (2) vztahem k nástrojům územního plánování jsou podkladem pro hodnocení vztahu ZÚR JMK k cílům ochrany životního prostředí přijatým na mezistátní a komunitární, resp. vnitrostátní úrovni (kap. 2. SEA ZÚR JMK).

2. Zhodnocení vztahu Zásad územního rozvoje JMK k cílům ochrany životního prostředí přijatým na vnitrostátní úrovni

Smyslem této kapitoly je identifikovat cíle ochrany životního prostředí, přijaté na vnitrostátní úrovni (národní a krajské), jejichž splněním lze dosáhnout nebo k jejich dosažení přispět nástroji územního plánování, resp. naplňováním koncepce ZÚR JMK. Podkladem pro zpracování této kapitoly jsou národní a krajské koncepce s identifikovaným velmi silným (3) nebo silným (2) vztahem k Zásadám územního rozvoje Jihomoravského kraje.

Postup hodnocení:

1. Z koncepčních dokumentů s identifikovaným velmi silným (3) nebo silným (2) vztahem k ZÚR JMK jsou vybrány cíle a priority s vazbou na problematiku ochrany a tvorby složek životního prostředí sledovaných v rámci SEA ZÚR JMK a oblasti územního plánování.
2. Hodnocení vztahu ZÚR JMK k jednotlivým cílům je vyjádřeno pomocí jednoduché symboliky, která vyjadřuje jaký je vztah ZÚR JMK ke stanoveným cílům, zda přispívají k jejich dosažení, zda jsou s daným cílem v rozporu či zda dané téma není ZÚR JMK řešeno.

Symbolika použitá pro hodnocení vztahu ZÚR JMK k cílům ochrany ŽP stanovenými v přijatých národních a krajských strategických dokumentech:

+	Řešení ZÚR JMK je v souladu s dosažením cílem.
0	ZÚR JMK danou problematiku neřeší, neutrální vliv.
–	Řešení ZÚR JMK v rozporu s dosažením cíle.

Na základě analýzy relevantních národních a krajských dokumentů byla stanovena jednotlivá témata ochrany životního prostředí a k nim formulovány odpovídající cíle. Tato sada cílů představuje rámec pro hodnocení vazeb ZÚR JMK k tématům ochrany životního prostředí.

Cíle byly formulovány takovým způsobem, aby vyjadřovaly očekávaný stav pro dané téma ochrany životního prostředí a zároveň postihovaly vazbu rozvoje a využití území na dané téma. Hlavní otázkou pro hodnocení bylo, zda a jak jsou daná témata (reprezentovaná příslušnými cíli ochrany životního prostředí) zohledněna v návrhu ZÚR JMK. Vyhodnocení zohlednění vybraných cílů v ZÚR JMK je uvedeno v kapitole 9. SEA ZÚR JMK.

3. Údaje o současném stavu životního prostředí v řešeném území a jeho předpokládaném vývoji, pokud by nebyly uplatněny ZÚR JMK

Obsahem této kapitoly je popis současného stavu složek životního prostředí, přírodních podmínek ovlivňujících kvalitu složek ŽP, dosavadní vývoj složek ŽP a nástin jeho extrapolace bez uplatnění řešení obsažených v ZÚR JMK („nulová varianta“).

Informace uvedené v této kapitole jsou výchozím podkladem pro hodnocení všech sledovaných vlivů posuzované koncepce a jejích variant. Podkladem pro zpracování této kapitoly jsou ÚAP JMK, literární prameny a odborné podklady.

Kapitola obsahuje popis všech složek životního prostředí resp. sledovaných témat¹:

1. Ovzduší
2. Obyvatelstvo
3. Lidské zdraví
4. Biologická rozmanitost, flóra, fauna
5. Půda
 - 5a. Zemědělský půdní fond
 - 5b. Pozemky určené k plnění funkcí lesa
6. Horninové prostředí
7. Voda
 - 7a. Podzemní vody
 - 7b. Povrchové vody
8. Klima
9. Hmotné statky
10. Kulturní dědictví včetně dědictví architektonického a archeologického
11. Krajina

Pro každou ze sledovaných složek životního prostředí je formou expertního odhadu resp. popisu pravděpodobného scénáře komentován předpokládaný vývoj dané složky životního prostředí bez provedení koncepce ZÚR JMK. Při posuzování možných vlivů na zdraví dotčené populace jsou vedle environmentálních limitů zohledněny všechny faktory, které mohou mít dopad na lidské zdraví – tzv. determinanty zdraví. Jejich popis je uveden v příloze tohoto metodického vysvětlení.

4. Charakteristiky životního prostředí, které by mohly být uplatněním Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje významně ovlivněny

Úkolem této kapitoly je identifikovat (na podkladě popisů a vyhodnocení uvedených v kapitole 3.) ty jevy a charakteristiky životního prostředí řešeného území, které mohou být uplatněním koncepce významně ovlivněny.

¹ Uvedené členění je použito i u následujících kapitol dokumentace SEA ZÚR JMK.

Zjištěné údaje jsou dále využity pro zpracování následujících kapitol dokumentace SEA ZÚR JMK, zejména kapitol 6, 7, 8 a 11.

5. Současné problémy a jevy životního prostředí, které by mohly být uplatněním zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje významně ovlivněny

Pro účely hodnocení za problémy a jevy životního prostředí, které by mohly být uplatněním ZÚR JMK významně ovlivněny je považována zátěž složek životního prostředí nad přípustnou míru znečišťování životního prostředí, kterou určují mezní hodnoty stanovené zvláštními předpisy ve smyslu § 12 zák. č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů. U složek životního prostředí, pro které není stanovena přípustná míra znečišťování (mezní hodnota) (ZPF, PUPFL, příroda a krajina) jsou za problémy a jevy považovány koncentrace nejvyšších resp. nejnižších hodnot použitých indikátorů² na území obce, identifikujících aktuální stav nebo trend. Překročení přípustné míry znečišťování (mezní hodnoty), stanoveného indikátoru je zohledněno při formulování výsledků vyhodnocení vlivů ploch a koridorů a při formulování opatření k eliminaci identifikovaných negativních vlivů.

V textové části SEA ZÚR JMK kap. 5 je uveden popis současných problémů, které jsou pro dané téma ŽP známy, a které byly identifikovány. Při identifikaci problémů a jevů, tak jak jsou uchopeny v rámci zpracování SEA ZÚR JMK, vycházel zpracovatel z kap. 3 a 4. SEA ZÚR JMK, ÚAP JMK, odborných studií a analytických částí strategických koncepcí zpracovaných pro jednotlivé oblasti životního prostředí.

Dalším krokem při zpracování kap. 5 dokumentace SEA ZÚR JMK je grafické vyjádření problémů a jevů a zpracování kartogramů. Kartogramy jsou zpracovány pro témata, pro která lze „problémy a jevy“ graficky zobrazit resp. pro které je takové zobrazení pro hodnocení SEA ZÚR JMK účelné a vytváří podklad pro další kroky vyhodnocení SEA ZÚR JMK.

Přehled zpracovaných kartogramů:

Pro potřeby hodnocení SEA byla zpracována sada kartogramů, v níž jsou pro vybraná témata životního prostředí zobrazeny jevy a charakteristiky ilustrující kvalitu složek životního prostředí Jihomoravského kraje a zachycující vývojové trendy, ke kterým v území v oblasti ŽP dochází. Jedná se o jevy a charakteristiky obecně používané v praxi hodnocení vlivů na životní prostředí.

Ovzduší

- 1.1. Překročení některého z imisních limitů (BaP, NO₂, PM₁₀ 24, PM_{2,5})

Obyvatelstvo, lidské zdraví

- 2.1. Rozložení hlukové emise – denní doba
- 2.2. Rozložení hlukové emise – noční doba

Biologická rozmanitost, flóra, fauna

- 3.1. Přírodní potenciál území

Půda

² Dále specifikováno pro jednotlivá sledovaná témata ŽP.

- **4a. Zemědělský půdní fond**
- 4a.1. Rozsah ZPF v obcích Jihomoravského kraje 2013
- 4a.2. Změna podílu ZPF na rozloze obce Jihomoravského kraje v období 2003 – 2013
- 4a.3. Kvalita ZPF v obcích Jihomoravského kraje v roce 2013
- 4a.4. ZPF – Syntéza indikátorů
- **4b. Pozemky určené k plnění funkcí lesa**
- 4b.1. Lesnatost podle obcí Jihomoravského kraje v roce 2013
- 4b.2. Změna lesnatosti obcí Jihomoravského kraje v období 2003 – 2013
- 4b.3 Pozemky určené k plnění funkcí lesa – syntéza indikátorů

Horninové prostředí

- 5.1. Zátěž území těžbou nerostných surovin v obcích Jihomoravského kraje
- 5.2. Geologické podmínky pro umísťování staveb v obcích Jihomoravského kraje
- 5.3. Reliéf, horninové prostředí a surovinové zdroje – syntéza indikátorů

Voda

- 6a.1. Vodohospodářský význam území v obcích Jihomoravského kraje
- 6b.1. Záplavová území a jejich význam v obcích Jihomoravského kraje
- 6b.2. Záplavy – syntéza indikátorů

Klima

- Kartogram nebyl zpracován. Klimatické charakteristiky jsou neměnným jevem.

Hmotné statky

- Podíl zastavěných a ostatních ploch v obcích Jihomoravského kraje lze (kromě dopravní a technické infrastruktury) považovat za indikátor pro popis a posouzení hmotných statků. Kartogramy vážící se k zastavěným a ostatním plochám jsou v tomto přehledu uvedeny pod tématem Krajina.

Kulturní dědictví včetně dědictví architektonického a archeologického

- Kartogram nebylo potřeba zpracovávat samostatně, informace jsou obsaženy jako jevy informativní v Koordinačním výkresu.

Krajina

- 7.1. Krajinné hodnoty v obcích Jihomoravského kraje
- 7. 2. Zastavěné a ostatní plochy³ v obcích Jihomoravského kraje v roce 2013
- 7.3. Změna výměry zastavěných a ostatních ploch v obcích Jihomoravského kraje v období 2003 – 2013
- 7.4. Fragmentace krajiny významnými liniovými stavbami (bariérovost)
- 7.5. Krajina – syntéza indikátorů

³ Kartogramy jsou zpracovány s využitím dat ČUZK – úhrnné hodnoty druhů pozemků. Pojem zastavěná a ostatní plocha je užíván ve smyslu zákona č. 256/2013, o katastru nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

Postup zpracování kartogramů

Kartogram

- 1.1. Překročení některého z imisních limitů (BaP, NO₂, PM₁₀ 24, PM_{2,5})

je zpracován formou grafického znázornění území dle čtverců 1 × 1 km s překročením některého z imisních limitů.

Kartogramy

- 2.1. Rozložení hlukové emise – denní doba
- 2.2. Rozložení hlukové emise – noční doba

zpracovány s využitím dat celostátního sčítání dopravy ŘSD z roku 2010. Hluková emise byla vypočtena na základě Metodiky výpočtu hluku z automobilové dopravy vydané (MŽP ČR, 2011).

Kartogramy

- 4a.1. Rozsah ZPF v obcích Jihomoravského kraje v roce 2013
- 4a.2. Změna podílu ZPF na rozloze obce Jihomoravského kraje
- 4a.3. Kvalita ZPF v obcích Jihomoravského kraje v roce 2013
- 4b.1. Lesnatost podle obcí Jihomoravského kraje v roce 2013
- 4b.2. Změna lesnatosti obcí Jihomoravského kraje v období 2003 – 2013
- 7.2. Zastavěné a ostatní plochy v obcích Jihomoravského kraje v roce 2013
- 7.3. Změna výměry zastavěných a ostatních ploch v obcích Jihomoravského kraje v období 2003 – 2013

vycházejí z údajů o druzích pozemků, které sleduje ČÚZK v rámci agendy katastru nemovitostí, a která jsou jednou ročně statisticky vyhodnocena a v souhrnech za katastrální území vydána jako ÚHDP (úhrnné hodnoty druhů pozemků). Prostorová podrobnost vyhodnocení vlivů ZÚR JMK na životní prostředí, uvažuje jako základní územní jednotku obec a data ÚHDP jsou informačním zdrojem dostupným v dostatečné souvislé časové řadě a s garantovanou přesností, správností a úplností obsahu, která je potřebná pro konstrukci sledovaných charakteristik – ZPF, lesnatost, zastavěné a ostatní plochy (v případě této práce byla použita data ÚHDP vydaná k 31. 12. 2003 a 31. 12. 2013).

Pro téma půda (ZPF, PUPFL) a krajina bylo pro potřeby identifikace problémů (vývojových trendů), kterými jsou dané složky ŽP ovlivněny využity údaje pro období let 2003 – 2013. Uvedené časové období bylo zvoleno z důvodu:

- nejaktuálnější časový údaj (rok 2013);
- desetiletí (2003 – 2013) je zpracovatelem SEA ZÚR JMK považováno za období, ve kterém lze objektivně sledovat vývojové trendy ovlivňující kvalitu dané složky životního prostředí.

Kartogramy

- 3.1. Přírodní potenciál území
- 5.1. Zátěž území těžbou nerostných surovin v obcích Jihomoravského kraje
- 5.2. Geologické podmínky pro umísťování staveb v obcích Jihomoravského kraje
- 6a.1. Vodohospodářský význam území v obcích Jihomoravského kraje
- 6b.1. Záplavová území a jejich význam v obcích Jihomoravského kraje
- 7.1. Krajinné hodnoty v obcích Jihomoravského kraje

- 7.4. Fragmentace krajiny významnými liniovými stavbami (bariérovost)

jsou výsledkem geografických analýz zpracovaných nad průběžně aktualizovanými daty ÚAP JMK.

Kartogramy pracují s klasifikačními schématy (rozdělení sledovaných jevů), které jsou konstruovány na základě metody přirozených zlomů. Přirozené zlomy (natural breaks) stanovují rozsahy intervalů rozdělení četností (histogramu) v přirozených zlomech, kterými jsou místa s velkým krokem mezi sloupci histogramu. Třídy stanovené metodou přirozených zlomů seskupují vzájemně si podobné prvky datové sady.

U rozdílových kartogramů (4a.2., 4b.2., 7.2) vychází hraniční hodnoty intervalů z metody přirozených zlomů., avšak rozsahy intervalů byly dále individuálně upraveny tak, aby bylo dosaženo názornosti hodnocení přírůstku a úbytku sledované charakteristiky území. U kartogramů 4a.2 a 7.2 byla jako hranice úbytku a přírůstku stanovena nulová hodnota sledovaného jevu, u kartogramu 4b.2., pak interval hodnot blízkých nule (s přesností na 1 desetinné místo).

Stupnice kartogramů byly definovány s přesností na 1 desetinné místo jednotky zobrazovaného jevu. U kartogramu 7.4. Fragmentace krajiny je to 0,5.

Při vyhodnocení míry zátěže jednotlivých složek životního prostředí zpracovatel SEA stanovil na základě expertního odhadu, vycházejícího z posouzení vývojových trendů na území Jihomoravského kraje, mezní hodnoty. Překročení těchto hodnot je považováno za indikátor zátěže dané složky životního prostředí resp. citlivosti dané složky životního prostředí.

V následujícím přehledu jsou uvedeny kartogramy, ve kterých jsou mezní hodnoty stanoveny zpracovatelem hodnocení SEA.

4a.2. Změna podílu ZPF na rozloze obce Jihomoravského kraje v období 2003 – 2013

Kartogram zpracován formou grafického znázornění rozdílu podílu ZPF na rozloze obce v období 2003 – 2013. Hodnota indikátoru stanovena na úbytek vyšší než 3 %. Obce, na jejichž území došlo v tomto časovém období k úbytku rozlohy ZPF o více než 3 %, jsou z tohoto pohledu považovány za rizikové, nadlimitně zatížené.

4a.3. Kvalita ZPF v obcích Jihomoravského kraje v roce 2013

Kartogram zpracován formou grafického znázornění podílu ploch půd I. a II. třídy ochrany na rozloze obce. Obce, na jejichž území se nachází více 43,9 % půd I. a II. třídy ochrany, jsou považovány z hlediska produkčních vlastností půd za významné resp. za rizikové ve vztahu k záboru ZPF.

4a.4. Syntéza indikátorů

Kartogram zpracován formou syntézy kartogramu 4.2. a 4.3. Kartogram zobrazuje území obcí, ve kterých došlo v časovém období 2003 – 2013 k nadlimitnímu záboru ZPF, a které jsou současně považovány za významné z hlediska produkčních vlastností půd.

4b.1. Lesnatost podle obcí Jihomoravského kraje v roce 2013

Kartogram zpracován formou grafického znázornění podílu PUPFL na rozloze obce (%). Hodnota indikátoru je stanovena na 10,6 %. Obce, na jejichž území se nachází méně než 10,6 % lesů, jsou považovány za málo lesnaté, z tohoto pohledu za rizikové.

4b.2. Změna lesnatosti obcí Jihomoravského kraje v období 2003 – 2013

Kartogram zpracován formou grafického znázornění rozdílu podílu PUPFL na rozloze obce mezi roky 2003 – 2013. Hodnota indikátoru stanovena na -0,7 %. Obce, na jejichž území došlo v tomto časovém období k úbytku rozlohy lesa o více než 0,7 % jsou považovány z tohoto pohledu za rizikové.

4b.3 Pozemky určené k plnění funkcí lesa – syntéza indikátorů

Kartogram zpracován formou syntézy kartogramu 4b.1. a 4b. 2. Kartogram zobrazuje území obcí, které jsou málo lesnaté (podíl rozlohy lesů je nižší než 10,6 %) a v časovém období 2003 – 2003 došlo k úbytku rozlohy PUPFL o více než 0,7 %.

5.1. Zátěž území těžbou nerostných surovin v obcích Jihomoravského kraje

Kartogram zpracován na základě grafického znázornění podílu váženého součtu ploch dobývacích prostorů na území obce. Za limitně zatížené se považuje území obcí s 14,5 % a více ploch těžených dobývacích prostorů.

5.2. Geologické podmínky pro umísťování staveb v obcích Jihomoravského kraje

Kartogram zpracován na základě grafického znázornění podílu váženého součtu geologicky rizikových ploch (aktivní a potenciální sesuvy, poddolované území) na území obce. Za zranitelné se považuje území s podílem sledovaných jevů 7,1 % a více na výměře správního obvodu obce.

5.3. Reliéf, horninové prostředí a surovinové zdroje – syntéza indikátorů

Kartogram zpracován formou syntézy kartogramu 5.1. a 5.2. Kartogram zobrazuje území obcí, ve kterých dochází současně k překročení limitu váženého součtu geologicky rizikových ploch (aktivní a potenciální sesuvy, poddolované území) na území obce (více než 7,1 %) a podílu váženého součtu ploch dobývacích prostorů na území obce (více než 14,5 %).

6a.1. Vodohospodářský význam území v obcích Jihomoravského kraje

Kartogram zpracován na základě grafického znázornění podílu váženého součtu vodních ploch a vodohospodářsky významných území (OP vodních zdrojů, CHOPAV, svrchní útvary podzemních vod) na území obce. Za vodohospodářsky riziková území se považují území s více jak 50% podílem vodohospodářsky významných území na výměře správního obvodu obce.

6b.1. Záplavová území a jejich význam v obcích Jihomoravského kraje

Kartogram zpracován na základě grafického znázornění součtu ploch všech záplavových území na výměře obce.

6b.2. Záplavy – syntéza indikátorů

Kartogram zpracován formou syntézy kartogramu 6a.1. a 7.2. Kartogram zobrazuje území obcí, ve kterých dochází současně k překročení limitu pro podíl zastavěného území obce (více než 10 %) a pro podíl záplavových území na rozloze obce (více než 21,7 %)

7.1. Krajinné hodnoty v obcích Jihomoravského kraje

Kartogram zpracován na základě grafického znázornění podílu váženého součtu vybraných krajinně významných území (národní park, chráněná krajinná oblast, přírodní parky a krajinné památkové zóny). Obce, jejichž území je z více než 29,9 % pokryto těmito územími jsou považovány z krajinného hlediska za významné resp. za rizikové (citlivé) ve vztahu k zásahům do jejich krajinného charakteru.

7. 2. Zastavěné a ostatní plochy v obcích Jihomoravského kraje v roce 2013

Kartogram zpracován na základě grafického znázornění podílu zastavěných a ostatních ploch na rozloze obce (%). Zastavění vyšší než 10,1 % je považováno za nadlimitní.

7.3. Změna výměry zastavěných a ostatních ploch v obcích Jihomoravského kraje v období 2003 – 2013

Kartogram zpracován formou grafického znázornění rozdílu podílu zastavěných a ostatních ploch na rozloze obce v období 2003 – 2013. Hodnota indikátoru stanovena na nárůst zastavěných a ostatních

ploch o více než 1,1 %. Obce, na jejichž území došlo v tomto časovém období k nárůstu zastavěných a ostatních ploch o více než 1,1 %, jsou považovány z tohoto pohledu za rizikové.

7.4. Krajina – syntéza indikátorů

Kartogram zobrazuje území obcí, ve kterých bylo identifikováno současné překročení indikátoru pro zastavěnost (tj. více než 10,1 % jejich rozlohy zaujímají zastavěné a ostatní plochy) a současně v období 2003 – 2013 došlo k nárůstu rozlohy těchto ploch o více než 1,1 %.

Kartogram zobrazuje území obcí, ve kterých bylo identifikováno současné překročení indikátoru pro zastavěnost (tj. více než 10,1 % jejich rozlohy zaujímají zastavěné a ostatní plochy) a současně je jejich území hodnoceny z krajinářského hlediska za významné (krajinářsky významná území zaujímají více než 29,9 % území obce).

Kartogram zobrazuje území obcí, ve kterých bylo identifikováno současné překročení indikátoru pro nárůst zastavěných a ostatních ploch v období 2003 – 2013 (obce s nárůstem těchto ploch o více než 1,1 %) a zároveň jsou tyto obce hodnoceny z krajinářského hlediska za významné (krajinářsky významná území zaujímají více než 29,9 % území obce).

Kartogram zobrazuje území obcí, ve kterých bylo identifikováno současné překročení indikátoru pro nárůst zastavěných a ostatních ploch v období 2003 – 2013 (obce s nárůstem těchto ploch o více než 1,1 %), obce jsou hodnoceny z krajinářského hlediska za významné (krajinářsky významná území zaujímají více než 29,9 % území obce a jejichž zastavění je považováno za nadlimitní (zastavění obce je vyšší než 10,1 %).

6. Zhodnocení stávajících a předpokládaných vlivů navrhovaných variant Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje, včetně vlivů sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, kladných a záporných

6.1. vyhodnocení priorit územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje

Hodnocení priorit územního plánování je provedeno expertním odhadem, který vychází z presumpce možných vlivů na sledované složky životního prostředí (témata ŽP). Vzhledem k formě stanovení priorit ÚP nelze konkrétně specifikovat rozsah identifikovaných vlivů, jejich intenzitu, dobu jejich trvání atd. Označeny jsou složky ŽP, které mohou být naplňování dané priority ovlivněny s uvedením, zda zpracovatel SEA ZÚR JMK předpokládá ovlivnění kladné či záporné či ke kombinaci obou vlivů.

6.2. Vyhodnocení rozvojových oblastí a rozvojových os

Pro každou z vymezených rozvojových oblastí a rozvojových os byl sestaven přehled vybraných limitů využití území v oblasti ochrany podzemních a povrchových vod, ochrany přírody a krajiny, horninové prostředí a ochrany památek, jejichž přítomnost musí být při navrhování konkrétních rozvojových aktivit respektována a v rámci projektového řešení konkrétních záměrů (staveb, projektů) musí být stanovena opatření k vyloučení či minimalizaci vlivů na uvedené environmentální limity a lidské zdraví.

6.3. Vyhodnocení specifických oblastí

Pro každou z vymezených specifických oblastí byl sestaven přehled vybraných limitů využití území v oblasti ochrany podzemních a povrchových vod, ochrany přírody a krajiny, horninové prostředí a ochrany památek, jejichž přítomnost musí být při navrhování konkrétních rozvojových aktivit respektována a v rámci projektového řešení konkrétních záměrů (staveb, projektů) musí být stanovena opatření k vyloučení či minimalizaci vlivů na uvedené environmentální limity.

6.4. Vyhodnocení zpřesnění vymezení ploch a koridorů vymezených v politice územního rozvoje a vymezení ploch a koridorů nadmístního významu, včetně ploch a koridorů veřejné infrastruktury, územního systému ekologické stability a územních rezerv, včetně stanovení využití, které má být prověřeno u ploch územních rezerv

Zpracován je přehled vymezených ploch a koridorů s uvedením důvodu vymezení daného typu koridoru či plochy. Zhodnoceny jsou požadavky na uspořádání a využití území a úkoly pro územní plánování, které mají vazbu na sledované složky životního prostředí. Vlastní vyhodnocení ploch a koridorů je provedeno tabelární formou, která je součástí kap. 6.

6.5. Vyhodnocení Upřesnění územních podmínek koncepce ochrany a Rozvoje přírodních, kulturních a civilizačních hodnot kraje

Provedeno je verbální vyhodnocení dopadu naplňování koncepcí ochrany a rozvoje přírodních, kulturních a civilizačních hodnot a zhodnocení souladu těchto koncepcí s národními a krajskými strategickými dokumenty s vazbou na sledovaná témata životního prostředí.

6.6. Vyhodnocení stanovení cílových charakteristik krajiny

Provedeno je verbální hodnocení vymezení cílových charakteristik krajiny a vyhodnocení souladu této části koncepce ZÚR JMK s národními a krajskými strategickými dokumenty s vazbou na téma krajina.

6.7. Vyhodnocení vymezení Ploch a koridorů, ve kterých se ukládá prověření změn jejich využití územní studií

Zpracovatel hodnotí požadavek zpracování územní studie.

6.8. Vyhodnocení stanovení pořadí změn (etapizace)

Zpracovatel hodnotí požadavek na stanovení etapizace.

6.9. Souhrnné vyhodnocení vlivů ploch a koridorů na sledované složky životního prostředí

Předmětem vyhodnocení SEA ZÚR JMK jsou plochy a koridory obsažené v ZÚR JMK včetně ploch a koridorů vymezených pro skladebné části ÚSES.

SEA ZÚR JMK sleduje vlivy na tyto složky životního prostředí (témata ŽP):

1. Ovzduší

2. Obyvatelstvo
3. Lidské zdraví
4. Biologická rozmanitost, flóra, fauna
5. Půda
 - 5a. Zemědělský půdní fond
 - 5b. Pozemky určené k plnění funkcí lesa
6. Horninové prostředí
7. Voda
 - 7a. Podzemní vody
 - 7b. Povrchové vody
8. Klima
9. Hmotné statky
10. Kulturní dědictví včetně dědictví architektonického a archeologického
11. Krajina

Předmětem vyhodnocení jsou koridory / plochy vymezené ZÚR JMK. Vlastní identifikace vlivů hodnocených záměrů na sledované složky životního prostředí byla provedena na základě analýzy zpracované v prostředí GIS (geografické informační systémy).

Návrhová část ZÚR JMK s konkrétním územním průmětem ve výkresové části (koridory a plochy) je posuzována na základě své prostorové superpozice vůči průmětům níže uvedených environmentálních limitů zobrazitelných v měřítku 1 : 100 000⁴:

- Obyvatelstvo, lidské zdraví⁵ – území s překročením limitů pro hluk ze silniční dopravy;
- Poznámka: Při posuzování možných vlivů na zdraví dotčené populace jsou vedle environmentálních limitů zohledněny všechny faktory, které mohou mít dopad na lidské zdraví – tzv. determinanty zdraví. Jejich popis je uveden v příloze tohoto metodického vysvětlení.
- Ovzduší – území s překročením imisních limitů v pětiletém průměru;
- Biologická rozmanitost, flóra a fauna⁶ – zvláště chráněná území přírody, lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem, ÚSES (NR+R), Natura 2000, migračně významné koridory, Biosférická rezervace UNESCO;

⁴ V případě hodnocení vlivu na ovzduší a lidské zdraví bylo hodnocení zpracováno na základě podkladů zpracovaných v měřítku s vyšším rozlišením (nad mapovým podkladem menšího měřítka). Měřítko s vyšším rozlišením bylo využito i v ostatních opodstatněných případech (vyhodnocení vlivu na podzemní vody, vyhodnocení vlivu na krajinu, vyhodnocení vlivu na hmotné statky apod.).

⁵ Hodnocení SEA je provedeno na základě expertního úsudku projektanta SEA, zda využití plochy/koridoru k definovanému účelu může být spojeno s vlivy na zastavěné resp. obytné prostředí sídel.

⁶ V měřítku zpracování SEA ZÚR JMK nelze bez významného rizika chyby vyhodnotit, zda budou dotčena společenstva rostlinná či živočišná. Z tohoto důvodu jsou vlivy na flóru, faunu a biologickou rozmanitost hodnoceny společně.

- Půda – zemědělský půdní fond (třídy ochrany ZPF, viniční tratě) a pozemky určené k plnění funkcí lesa – plochy PUPFL (kategorie PUPFL – lesy hospodářské, lesy zvláštního určení, lesy ochranné);
- Horninové prostředí – ložiska nerostných surovin, poddolovaná území, svahové deformace, chráněná území pro zvláštní zásahy do zemské kůry;
- Voda – podzemní voda (ochranná pásma přírodních léčivých a minerálních zdrojů) a povrchová voda – vodní toky, vodní plochy, záplavová území; CHOPAV, svrchní útvary podzemních vod, ochranná pásma vodních zdrojů;
- Klima – využití vymezených ploch a koridorů není spojeno s vlivy na klimatické charakteristiky;
- Hmotné statky – zastavěné území⁷, dopravní a technická infrastruktura;
- Kulturní dědictví včetně dědictví architektonického a archeologického (památky UNESCO, národní nemovité kulturní památky, městské a vesnické památkové zóny a rezervace, území s výskytem archeologických nalezišť (ÚAN);
- Krajina – přírodní parky, krajinné památkové zóny.

Pro hodnocení kumulativních a synergických vlivů byly využity tyto vstupy:

- plochy a koridory vymezené ZÚR JMK;
- územně analytické podklady Jihomoravského kraje;
- studie Zhodnocení potenciálu území a modelových stavů silniční sítě Jihomoravského kraje;
- oblasti, ve kterých nelze vyloučit vznik kumulativních a synergických vlivů z důvodu vymezení většího počtu záměrů;
- oblasti, vyhodnocení pro danou složku ŽP (dané téma) jako rizikové resp., ve kterých dochází k překročení některého ze stanovených indikátorů (viz složková analýza provedená v kap. 5 SEA ZÚR JMK.

Definice sledovaných vlivů:

Příloha stavebního zákona ukládá zpracovateli SEA ZÚR JMK hodnotit stávající a předpokládané vlivy ZÚR JMK včetně vlivů sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, kladných a záporných.

Nad rámec stavebního zákona zpracovatel SEA hodnotí vlivy přímé, jež nejsou v příloze stavebního zákona uvedeny. Zpracovatel SEA pokládá za důležité s ohledem na zákonem požadované hodnocení vlivů sekundárních (tj. nepřímo působících) jednoznačně definovat a vyhodnotit, které vlivy působí přímo; jsou proto součástí provedeného vyhodnocení.

Z důvodu absence definic sledovaných vlivů v legislativních normách a metodických materiálech byly zpracovatelským kolektivem pro potřeby tohoto vyhodnocení vytvořeny níže uvedené definice vycházející z principů strategického plánování a strategického hodnocení koncepcí z hlediska vlivů na životní prostředí (procesu SEA).

⁷ Hodnocení je provedeno na základě expertního úsudku projektanta SEA, zda využití plochy / koridoru k definovanému účelu může být spojeno s vlivy na zastavěné území.

Přímý vliv je vliv přímo působící na danou složku životního prostředí.

Sekundární vliv je vliv působící na danou složku životního prostředí nepřímo přes jinou (druhou) složku životního prostředí (např. ovlivnění zdravotního stavu dřevin v důsledku ovlivnění kvality půdy).

Synergický vliv vzniká působením vlivů různého druhu (např. současné působení více zdrojů různých emisí) na danou složku životního prostředí.

Kumulativní vliv je dán součtem vlivů stejného druhu (např. emise oxidů dusíku) z různých zdrojů, přičemž při posuzování jednotlivých zdrojů izolovaně by takový vliv nemusel být shledán.

Krátkodobý vliv je vliv působící na danou složku životního prostředí po dobu provádění realizace záměru.

Střednědobý vliv je vliv působící na danou složku životního prostředí, jenž není spojen výhradně s realizací záměru, ale nastane v případě realizace záměru v etapách, při nekompletní realizaci záměru či nerealizování doprovodných částí záměru, případně nastane po dobu zkušebního provozu.

Dlouhodobý vliv je vliv působící na danou složku životního prostředí po dobu provozu (užívání) zrealizovaného záměru.

Trvalý vliv je vliv působící na danou složku životního prostředí, jehož působení je při zachování realizovaného záměru nevratné.

Přechodný vliv je vliv, jehož působení je dáno časově omezenými poměry v území.

Kladný vliv je vliv vyvolávající zlepšení dané složky životního prostředí.

Záporný vliv je vliv narušující danou složku životního prostředí.

Popis a vysvětlení tabelární přílohy č. 2 „Hodnocení záměrů“

Tabelární příloha je sestavena z několika částí, a to části popisné, analytické a hodnotící. Je třeba vždy pracovat se všemi částmi jako s celkem. Zvláště pak je třeba mít na paměti, že uváděná hodnocení jsou vztažena ke konkrétním informacím uvedeným v popise záměru. Podrobněji k jednotlivým částem viz níže:

část: Popis záměru, stávající funkce, hodnoty a limity vymezeného koridoru / plochy

V této části hodnocení jsou v tabulce obsaženy základní údaje o hodnoceném koridoru/ploše a o území, ve kterém je koridor / plocha vymezen(a).

V tabulce je uveden výčet jevů, které se v ploše / koridoru vyskytují (tzn. v případě, že daný jev se v území nevyskytuje, není v přehledu uveden).

Procentuálně je vyjádřen rozsah zastoupení jevů sledovaných pro jednotlivá témata životního prostředí. V případě dopravní a technické infrastruktury a vodních toků jsou uváděny údaje v kilometrech.

- Ovzduší – území s překročením imisních limitů v pětiletém průměru;
- Obyvatelstvo, lidské zdraví – území s překročením limitů pro hluk ze silniční dopravy (z hlavních komunikací);

- Biologická rozmanitost, flóra a fauna⁸ – zvláště chráněná území přírody, lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem, ÚSES (NR+R), Natura 2000, migračně významné koridory, biosférická rezervace UNESCO;
- Půda – zemědělský půdní fond (třídy ochrany ZPF, viniční tratě) a pozemky určené k plnění funkcí lesa – plochy PUPFL (kategorie PUPFL – lesy hospodářské, lesy zvláštního určení, lesy ochranné);
- Horninové prostředí – ložiska nerostných surovin, poddolovaná území, svahové deformace, chráněná území pro zvláštní zásahy do zemské kůry;
- Voda – podzemní voda (ochranná pásma přírodních léčivých a minerálních zdrojů, svrchní útvary podzemních vod) a povrchová voda – vodní toky, vodní plochy, záplavová území; CHOPAV, ochranná pásma vodních zdrojů;
- Klima – klimatický region;
- Hmotné statky – dopravní a technická infrastruktura;
- Kulturní dědictví včetně dědictví architektonického a archeologického (památky UNESCO, národní nemovitě kulturní památky, městské a vesnické památkové zóny a rezervace, archeologické lokality, území s výskytem archeologických nalezišť (ÚAN);
- Krajina – přírodní parky, krajinné památkové zóny.

část: Identifikace ovlivnění

V této části hodnocení jsou označeny typy (druhy) vlivů, které budou vyvolány v důsledku využití koridoru/plochy ve smyslu vymezení dle ZÚR JMK. Definice vlivů, tak jak jsou chápány zpracovatelem SEA ZÚR JMK jsou uvedeny výše.

část: Vztahy mezi oblastmi

V této části hodnocení je v tabulce znázorněno, která sledovaná témata životního prostředí budou prostřednictvím vyvolaného vlivu rovněž ovlivněna. Cílem tohoto kroku hodnocení je identifikace vztahů mezi oblastmi (složkami) životního prostředí.

část: Vyhodnocení identifikovaných vlivů

V této části hodnocení je v tabulce uveden výčet, vyhodnocení a popis vlivů sekundárních, krátkodobých, střednědobých, dlouhodobých, trvalých přechodných, kladných a záporných, které byly na základě vyhodnocení identifikovány, rozsah vlivů klasifikován pomocí bodového hodnocení a uveden je komentář stručně tyto vlivy popisující. Základním podkladem pro zpracování vyhodnocení jsou údaje uvedené v části tabulky „Popis záměru, stávající funkce, hodnoty a limity vymezeného koridoru / plochy.“

Významnost vlivu (Způsob bodového hodnocení):

Odhad významnosti vlivu vyjádřený v 5ti stupňové Likertově škále (popis kategorií).

⁸ V měřítku zpracování SEA ZÚR JMK nelze bez významného rizika chyby vyhodnotit, zda budou dotčena společenstva rostlinná či živočišná. Z tohoto důvodu jsou vlivy na flóru, faunu a biologickou rozmanitost hodnoceny společně.

-2	potenciálně významný negativní vliv	Uplatnění dané části ZÚR JMK (využití vymezené plochy / koridoru k danému účelu) je pravděpodobně spojeno s potenciálně významným negativním vlivem na danou složku životního prostředí, sledovaný jev nebo charakteristiku. Zjištění vlivu však automaticky neznamená, že k významně negativnímu ovlivnění vždy dojde. Při hodnocení v této kategorii je stanoveno opatření k vyloučení, minimalizaci nebo kompenzaci vlivů.
-1	potenciálně mírně negativní vliv	Při uplatnění dané části ZÚR JMK (využití vymezené plochy / koridoru k danému účelu) nelze vyloučit vlivy na danou složku životního prostředí, sledovaný jev nebo charakteristiku.
0	bez vlivu nebo zanedbatelný vliv	V podrobnosti měřítka ZÚR JMK nebyl identifikován negativní vliv na danou složku životního prostředí; zpracovatel hodnocení nepředpokládá ovlivnění sledovaných jevů nebo charakteristik.
+1	potenciálně mírně pozitivní vliv	Uplatněním dané části ZÚR JMK (využití vymezené plochy / koridoru k danému účelu) bude pravděpodobně vyvolán mírně pozitivní vliv na danou složku životního prostředí, její charakteristiky nebo sledované jevy v dotčeném území.
+2	potenciálně významný pozitivní vliv	Uplatněním dané části ZÚR JMK (využití vymezené plochy / koridoru k danému účelu) bude pravděpodobně vyvolán významně pozitivní vliv danou složku životního prostředí, její charakteristiky nebo sledované jevy v dotčeném území.

V případě neurčitosti, zda identifikovaný vliv bude jednoznačně potenciálně významně negativní / pozitivní, negativní / pozitivní či žádný je použito hodnocení ve tvaru -1/-2 (+1/+2) a 0/-1 (0/+1).

V rámci stanovení rozsahu identifikovaných vlivů byly v odůvodněných případech využity závěry dokumentací EIA pro záměry, které byly tímto procesem posouzeny a řešení daného záměru (posuzovaného EIA) je územně totožné s řešením uvedeným ZÚR JMK, resp. zpracovatel SEA ZÚR JMK ověřil správnost výsledků SEA ZÚR JMK.

Sledovaná témata ŽP, na něž nebyl vliv v rámci zpracování vyhodnocení vlivů sekundárních, krátkodobých, střednědobých, dlouhodobých, trvalých přechodných, kladných či záporných identifikován, nejsou v tabulce uvedena.

část: Vyhodnocení kumulativních a synergických vlivů

V této části hodnocení jsou v tabulce vymezeny složky životního prostředí (témata ŽP), pro která bylo identifikováno riziko vzniku kumulativního či synergického vlivu a určena významnost tohoto vlivu. Kumulativní a synergické vlivy byly identifikovány na základě zhodnocení vlivů stávajících a předpokládaných. To znamená, že byla hodnocena stávající zátěž území a vyhodnoceno, jak bude v důsledku využití vymezeného koridoru / plochy ovlivněna (prohloubena). V případě vlivů na kvalitu ovzduší a lidské zdraví bylo za rizikový faktor pro vznik kumulativního či synergického spolupůsobení stávající zátěže a nového záměru považována situace, kdy je záměr umísťován do území s překročením alespoň jednoho z imisních nebo hlukových limitů.

Podkladem pro hodnocení stávajícího stavu území (stávající zátěže) byly informace uvedené v kap. 3., 4. a 5. dokumentace SEA ZÚR JMK a zpracovaných grafických podkladů (kartogramy) viz příloha 5. Využití těchto podkladů zajišťuje hodnocení koridorů/ploch nejen ve vztahu k činnostem (záměrům) v území již existujícím (popis stávající zátěže území a stávajícího využití území), ale i se zohledněním činností plánovaných. Hodnocení je zpracováno za použití zásady předběžné opatrnosti). Hodnocení vychází z nejhorší možné varianty a zohledněny jsou i takové plánované záměry (činnosti), jejichž

realizace je v budoucnosti nejistá. V tabulce je uveden komentář popisující identifikovaný kumulativní či synergický vliv.

Sledovaná témata ŽP, na něž nebyl vliv v rámci zpracování vyhodnocení vlivů kumulativních a synergických identifikován, nejsou v tabulce uvedena.

část: Navrhovaná opatření k vyloučení, snížení, zmírnění nebo kompenzaci negativních vlivů

V této části hodnocení jsou v tabulce popsána opatření k vyloučení, snížení a zmírnění negativních vlivů a kompenzační opatření. Za kompenzační neboli nápravná opatření jsou považována opatření zajišťující obnovení nebo nahrazení životního prostředí a opatření k odstranění vzniklé škody na životním prostředí ve smyslu zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů a dalších předpisů v návaznosti na § 19 odst. 1 písm. m) stavebního zákona.

Hodnocena je rovněž předpokládaná účinnost navrhovaných opatření. Opatření jsou dělena na opatření s účinností malou (M) a velkou (V). Opatření, u kterých zpracovatel SEA ZÚR JMK předpokládá účinnost velkou, jsou opatření, která pravděpodobně zjištěný negativní vliv významně sníží či zmírní, nebo vyloučí. Velká účinnost navrhovaných opatření je rovněž použita v případě, že zpracovatel SEA ZÚR JMK na základě vyhodnocení podmínek v dotčeném území a šíři navrhovaného koridoru předpokládá vyloučení negativního vlivu v rámci zpracování navazující územně plánovací dokumentaci.

Stanovena jsou opatření pro témata životního prostředí, která lze uplatňovat v rámci zpracování navazující územně plánovací dokumentace, projektové dokumentace či v rámci navazujících schvalovacích procesů.

část: Návrh ukazatelů pro sledování vlivu

V této části hodnocení tabulka uvádí seznam indikátorů, s jejichž pomocí lze sledovat kvalitu dané složky životního prostředí, včetně sledování změn její kvality, která bude navrhovaným řešením významně ovlivněna. Stanoveny jsou indikátory dostupné v existujících databázích spravovaných jednak orgány územního plánování a dále zejména MŽP ČR a ostatními ústředními úřady prostřednictvím pověřených organizací.

část: Celkové vyhodnocení záměru

V této části je uvedeno, zda je využití vymezeného koridoru možné, případně za jakých podmínek, zda byly / nebyly jeho vyhodnocením shledány vlivy vylučující jeho využití. V případě zjištění vlivů, jejichž rozsah a významnost vylučuje využití hodnoceného koridoru / plochy je tato skutečnost uvedena s konkretizací a popisem těchto vlivů.

V případě variantně vymezených koridorů je uvedeno, zda zpracovatel danou variantu doporučuje / nedoporučuje sledovat s uvedením důvodu předloženého závěru.

Poznámka: Tabele vyhodnocení je provedeno pro všechny návrhové plochy a koridory dopravní a technické infrastruktury (záměry vymezené ZÚR JMK.

Plochy a koridory nadregionálního a regionálního územního systému ekologické stability (ÚSES) jsou vzhledem ke svému charakteru hodnoceny slovně v kap. 6. Uvedeny jsou identifikované vlivy, které

budou vyvolány využitím vymezených ploch a koridorů ÚSES a složky životního prostředí, které budou těmito vlivy dotčeny.

6.10. Územní rezervy

Plochy a koridory vymezené ZÚR JMK pro územní rezervy nejsou ve smyslu § 36 stavebního zákona předmětem posouzení dokumentace SEA ZÚR JMK.

V příloze č. 5. „Informativní údaje k územním rezervám“ jsou uvedeny informativní údaje o ploše/koridoru územní rezervy a o území, ve kterém je plocha / koridor územní rezervy vymezena.

V tabulce je procentuálně vyjádřen rozsah zastoupení jevů sledovaných pro jednotlivá témata životního prostředí v ploše/koridoru územní rezervy. V případě dopravní a technické infrastruktury a vodních toků jsou uváděny údaje v kilometrech.

- Ovzduší – území s překročením imisních limitů v pětiletém průměru;
- Obyvatelstvo, lidské zdraví – území s překročením limitů pro hluk ze silniční dopravy (z hlavních komunikací);
- Biologická rozmanitost, flóra a fauna⁹ – zvláště chráněná území přírody, lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem, ÚSES (NR+R), Natura 2000, migračně významné koridory, biosférická rezervace UNESCO;
- Půda – zemědělský půdní fond (třídy ochrany ZPF, viniční tratě) a pozemky určené k plnění funkcí lesa – plochy PUPFL (kategorie PUPFL – lesy hospodářské, lesy zvláštního určení, lesy ochranné);
- Horninové prostředí – ložiska nerostných surovin, poddolovaná území, svahové deformace, chráněná území pro zvláštní zásahy do zemské kůry;
- Voda – podzemní voda (ochranná pásma přírodních léčivých a minerálních zdrojů, svrchní útvary podzemních vod) a povrchová voda – vodní toky, vodní plochy, záplavová území; CHOPAV, ochranná pásma vodních zdrojů;
- Klima – klimatický region;
- Hmotné statky – dopravní a technická infrastruktura;
- Kulturní dědictví včetně dědictví architektonického a archeologického (památky UNESCO, národní nemovité kulturní památky, městské a vesnické památkové zóny a rezervace, archeologické lokality, území s výskytem archeologických nálezů (ÚAN).
- Krajina – přírodní parky, krajinné památkové zóny

Poznámka: V tabelárním informativním přehledu jsou uvedeny pouze jevy, které se v ploše / koridoru vymezené pro územní rezervu vyskytují.

V tabulce uvedeno upozornění, kterým jevům je nutné věnovat pozornost při dalším prověřování možnosti využití vymezené plochy/koridoru pro územní rezervu.

⁹ V měřítku zpracování SEA ZÚR JMK nelze bez významného rizika chyby vyhodnotit, zda budou dotčena společenstva rostlinná či živočišná. Z tohoto důvodu jsou vlivy na flóru, faunu a biologickou rozmanitost hodnoceny společně.

6.11. Vyhodnocení vlivů přesahujících hranice kraje

V kapitole jsou vyhodnoceny vlivy, které mohou nastat využitím vymezené plochy či koridoru na území sousedních krajů.

7. Porovnání zjištěných nebo předpokládaných kladných a záporných vlivů podle jednotlivých variant řešení a jejich zhodnocení. Srozumitelný popis použitých metod vyhodnocení včetně jejich omezení.

7.1. Metodický postup

V kapitole je popsán metodický postup hodnocení variantně vymezených koridorů.

7.2. Popis a vyhodnocení variantních návrhů

V kapitole je uveden popis hodnocených variantních návrhů a výsledky vyhodnocení variantních návrhů.

8. Popis navrhovaných opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech zjištěných nebo předpokládaných závažných záporných vlivů na životní prostředí

Návrhy opatření k vyloučení, omezení, případně kompenzaci identifikovaných negativních vlivů ZÚR JMK jsou formulovány pro plochy a koridory, jejichž vyhodnocením byly zjištěny potenciálně významné negativní vlivy na sledované složky životního prostředí a pro části koncepce, jejichž naplňování může být spojeno s potenciálně významnými negativními vlivy na sledované složky životního prostředí.

Opatření k vyloučení, omezení, případně kompenzaci identifikovaných negativních vlivů ZÚR JMK jsou členěna dle jejich charakteru na:

- opatření „koncepční“
tj. požadavky na výběr koncepčních variant, a úpravy koncepce ZÚR JMK, tak aby byly vyloučeny, omezeny nebo kompenzovány zjištěné potenciálně významné negativní vlivy na sledované složky životního prostředí.
- opatření „společná“
opatření k vyloučení, omezení, případně kompenzaci identifikovaných potenciálně negativních vlivů ZÚR JMK, jež zpracovatel SEA doporučuje uplatňovat při upřesňování všech ploch a koridorů vymezených ZÚR JMK do navazující územně plánovací dokumentace.
- opatření „projektová“
opatření k vyloučení, omezení, případně kompenzaci identifikovaných potenciálně významných negativních vlivů ZÚR JMK a požadavky na řešení identifikovaných problémů v dalších fázích projektové přípravy záměrů včetně „projektové“ EIA.

9. Zhodnocení způsobu zpracování cílů ochrany životního prostředí do Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje a jejich zohlednění při výběru variant řešení.

Zhodnocení způsobu zpracování cílů ochrany životního prostředí do ZÚR JMK je provedeno na základě vyhodnocení zohlednění referenčních cílů v ZÚR JMK.

Referenční cíle pro sledovaná témata životního prostředí byly stanoveny analýzou koncepčních národních a krajských dokumentů a jsou uvedeny v kapitole 2. dokumentace SEA ZÚR JMK.

Zpracovatel SEA ZÚR JMK tabelární formou prezentuje, jakým způsobem ZÚR JMK přispívá k dosažení uvedeného referenčního cíle, případně zda je tento cíl koncepcí ZÚR JMK zohledněn. V případě, že daný cíl ZÚR JMK nesleduje zpracovatel SEA ZÚR JMK doporučuje, jak k naplnění uvedeného referenčního cíle může ZÚR JMK přispět.

10. Návrh ukazatelů pro sledování vlivů Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje na životní prostředí

Zpracovatel SEA ZÚR JMK navrhuje ukazatele pro sledování změn složek životního prostředí, které mohou být vyvolány uplatňováním koncepce ZÚR JMK.

Sada ukazatelů je sestavena z indikátorů, které jsou dostupné v existujících databázích spravovaných zejména MŽP ČR a ostatními ústředními úřady státní správy.

Uvedené ukazatele umožňují před zahájením zpracování Aktualizace Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje resp. v rámci zprávy o uplatňování Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje zjistit a vyhodnotit aktuální stav daných složek životního prostředí a případně stanovit požadavky na vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území, je-li vyžadováno.

11. Návrh požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech z hlediska minimalizace negativních vlivů na životní prostředí

Návrh požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech je sestaven na základě výsledků vyhodnocení vlivů ploch a koridorů vymezených ZÚR JMK a na základě návrhu koncepčních a projektových opatření uvedených v kapitole 8. SEA ZÚR JMK.

Navržené požadavky jsou formulovány jako úkoly pro pořizovatele územně plánovací dokumentace při upřesňování vymezení ploch a koridorů vymezených v ZÚR JMK, dále jako kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách ve využití území, případně jako podklad pro orgány posuzování vlivů na životní prostředí ve smyslu zákona č. 100/2001 Sb, ve znění pozdějších předpisů, v řízeních podle tohoto jiného právního předpisu.

12. Netechnické shrnutí výše uvedených údajů

Kapitola uvádí stručné shrnutí výsledků vyhodnocení a přehledně uvádí zjištěné kladné a záporné vlivy, které mohou být vyvolány uplatňováním Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje, uvádí závěry dokumentace Vyhodnocení vlivů ZÚR JMK na lokality soustavy Natura 2000.

Příloha Metodiky hodnocení

Determinanty Veřejného Zdraví

Podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je veřejným zdravím zdravotní stav obyvatelstva a jeho skupin, určený souhrnem přírodních, životních a pracovních podmínek a způsobem života. Obdobně např. v programu WHO Zdraví pro všechny do roku 2000 (Health for All, HFA), který byl přijat v roce 1977, se objevila doplňující charakteristika zdraví jako schopnosti vést sociálně a ekonomicky produktivní život. **Nejde tedy jen o nepřítomnost onemocnění, ale o celkovou životní situaci populace a jejích částí.**

Předkládané vyhodnocení sleduje ve své základní (strategické) rovině Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje jako celek. Jako základní kritérium hodnocení jsou pro posuzování vlivů ZÚR JMK na lidské zdraví zásadní následující podmínky:

- ZÚR JMK vytvářejí podmínky pro ochranu zdraví obyvatel;
- realizace záměrů ZÚR JMK nebude mít poškozující vliv na zdraví obyvatel;
- ZÚR JMK ve svém důsledku přispějí ke zlepšení veřejného zdraví.

Na základě relevantních koncepčních materiálů jsou pak stanoveny cíle ochrany veřejného zdraví, jejichž naplňování je posuzováno. Ochrana veřejného zdraví musí být zajištěna nejen pro populaci majoritní, ale také v maximální možné míře pro senzitivní skupiny populace (starší osoby, etnické minority, chronicky nemocné a invalidní osoby, atd.).

Při posuzování možných vlivů na zdraví dotčené populace je nutno brát v úvahu obecně všechny faktory, které mohou mít dopad na lidské zdraví – tzv. **determinanty zdraví**.

Základní skupiny determinant zdraví jsou následující:

- **Životní styl** (způsob života) – např. životní úroveň, sociální faktory, nezaměstnanost, způsob práce, stres, úroveň vzdělání, způsob stravování, pohybová aktivity, abusů drog či alkoholu, kouření, postoj k vlastnímu zdraví a péče o něj, osobní hygiena, sexuální chování, spotřební chování.
- **Životní a pracovní prostředí** (ovzduší, voda, půda, hluk, elektromagnetické záření, klimatické podmínky, potravinový řetězec, výrobní technologie, pracovní prostředí, předměty běžného užívání, bydlení, služby, doprava, urbanistika).
- **Péče o zdraví a zdravotnictví** (rozvoj medicíny a lékařské techniky, zdravotní politika, dostupnost zdravotní péče, zdravotnický systém, úroveň zdravotnictví, organizace financování a řízení zdravotnictví).
- **Biologický (genetický) základ** (vrozené vady, dispozice ke vzniku nemoci, úroveň intelektových schopností, rozdíly ve zdraví mužů a žen...).

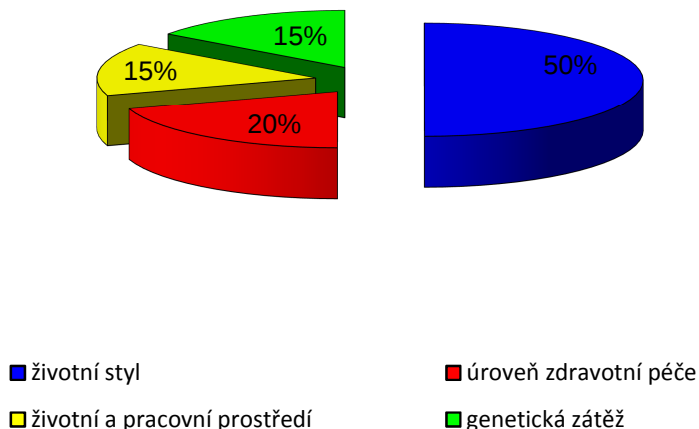
První tři skupiny jsou označovány jako determinanty vnější, čtvrtá skupina (představovaná dědičnými dispozicemi a dědičně podmíněnou úrovní imunity) pak tvoří determinanty vnitřní.

Kvantifikace vlivu uvedených skupin determinant na výsledný zdravotní stav či populace se přirozeně podle jednotlivých pramenů liší, nicméně obecně je uvažováno následující přibližné rozdělení:

- faktory životního a pracovního prostředí ovlivňují zdraví cca z 15 %;
- genetické faktory cca z 15 %;

- skupina faktorů životního stylu cca z 50 %;
- efektivita, kvalita a dostupnost zdravotní péče ovlivňuje zdraví cca 20 %.

Graf č. 1: Vliv jednotlivých skupin determinant na lidské zdraví v %

zdroj: SZÚ 2014

V předkládaném hodnocení jsou přirozeně posuzovány zejména ty determinanty, které budou posuzovanými záměry ovlivněny. Jedná se tedy zejména o **determinanty životního prostředí**. Přitom je však nutno mít na paměti, že takto sledované faktory mohou ve výsledku ovlivnit výslednou úroveň zdravotního stavu jedinců či populace právě jen cca z 15 – 20 %, jak je uvedeno výše. Realizace či nerealizace konkrétního záměru pak tvoří jen malou část z celkových faktorů životního prostředí, působících na jedince, ovlivňuje tak jeho zdraví nejvýše v řádu jednotek procent, často i méně.

Posuzované determinanty životního prostředí pak můžeme dále rozdělit na:

- faktory kvality složek životního prostředí, kam patří znečištění ovzduší a hluková zátěž;
- faktory determinující vnímání kvality života v dané lokalitě, kam patří ovlivnění celkového stavu lokality, pohoda bydlení, průchodnost území, obtěžování prašností a hlukem;
- faktor dopravní bezpečnosti jakožto zásadní faktor ochrany zdraví (i života) obyvatel;
- faktory sociálně ekonomické, kam patří vliv na nezaměstnanost a příjmovou situaci obyvatel.

V rámci hodnocení jednotlivých záměrů jsou pak příslušné determinanty zařazeny takto:

- vliv na **znečištění ovzduší** je primárně hodnocen přímo v kategorii vlivů **Ovzduší**, neboť tyto vlivy jsou v souladu s legislativou hodnoceny samostatně. Sekundárně se pak promítají do kategorie Obyvatelstvo, a to s ohledem na obtěžování obyvatel prašností (viz níže). V kapitole Lidské zdraví však již opětovně uváděny nejsou – jednalo by se pouze o zopakování totožného popisu a opatření jako v kategorii Ovzduší.
- vlivy **hluku** jsou hodnoceny v kategorii vlivů **Lidské zdraví**, kdy je posuzováno přímé, prokazatelné a v případě potřeby i kvantifikovatelné působení hluku na zdravotní stav jedince. Kvantifikace vlivů ovšem není na úrovni SEA prováděna, nicméně při podrobnějším

hodnocení jednotlivých záměrů se k ní standardně přistupuje. Sekundárně se pak promítají do kategorie Obyvatelstvo, a to s ohledem na obtěžování obyvatel hlukem (viz níže).

- **sociálně ekonomické faktory nejsou v rámci SEA posuzovány**, neboť jsou v dostatečné míře vyhodnoceny v **dalších částech VVURÚ**, tj. v rámci posouzení vlivů na ekonomický a sociální pilíř udržitelného rozvoje
- **ostatní** vlivy jsou souhrnně posuzovány v kategorii **Obyvatelstvo**, neboť se jedná o soubor kvalitativně charakterizovaných faktorů, působících v souhrnu na celkovou „pohodu života“ obyvatel. Vlivy znečištění ovzduší a hluku jsou zde zahrnuty pouze do té míry, do jaké působí jako obtěžující faktory, které snižují pohodu bydlení v daném místě (prašnost, obtěžování hlukem).